

عنوان مقاله:

بررسی اسلوب خط در نسخه ای از شرح الشافیه* (مقدمه ای بر شناسایی و طبقه بندی خطوط نامتعارف در تمدن اسلامی)

محل انتشار:

مجله هنرهای زیبا: هنرهای تجسمی، دوره 20، شماره 3 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

صداقت جباری - دانشیار گروه ارتباط تصویری و عکاسی، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

معصومه مصلح امیردهی - کارشناسی ارشد گرافیک، گروه ارتباط تصویری و عکاسی، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

خوشنویسی سنتی، یکی از ارزشمندترین هنرهای اسلامی به شمار می‌آید و همواره بخش‌های ناشناخته‌ی بسیاری در خود دارد. یکی از این بخش‌ها، خطوط نامتعارف و ناشناخته‌ی نسخ خطی است. در این مقاله برای نخستین بار ویژگی‌های بصری یکی از خطوط نامتعارف با استفاده از روش تاریخی، توصیفی و تطبیقی مطرح شده که به ریخت‌شناسی خط نسخه‌ای از کتاب شرح‌الشافیه اختصاص دارد. این نسخه از میان بیش از بیست هزار نسخه‌ی خطی کتابخانه‌ی مجلس شورای اسلامی به دلیل خصوصیت بدیع خط آن انتخاب شده است. در این مقاله، ضمن شناسایی و انتخاب خط نسخه‌ای از شرح‌الشافیه، ساختار کلی و ریخت‌شناسی حروف آن که اغلب به صورت غیر-مستقیم به خطوط نسخ و رقع واپسته است، مورد توجه قرار گرفته است. این تنوع و نوآوری که در خطوط متن، حاشیه و عناوین نسخه ملاحظه می‌شود، شیوه‌ای متفاوت از حروف را به خود اختصاص داده که از لحاظ ویژگی‌های منحصر به فرد آن در دستیابی به نگاهی نوین در طراحی حروف حائز اهمیت است و از این طریق می‌تواند زمینه‌های متنوعی را در این شاخه از گرافیک ایجاد نماید. امید است پژوهش حاضر که نخستین گام در شناسایی خطوط نامتعارف و بعضاً ناشناخته‌ی نسخه‌های خطی محسوب می‌گردد، زمینه‌ی تحقیقات بعدی را فراهم سازد.

کلمات کلیدی:

خوشنویسی سنتی، نسخ خطی، شرح الشافیه، خطوط نامتعارف و ناشناخته

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1775563>

